

LBRIS

We know
books

Coordonatorii colecției:

Simona MODREANU
Livia IACOB

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

URSACHE, MAGDA

Vremuri de polemică / Magda URSACHE

Iași: Junimea, 2025

ISBN 978-973-37-2896-2

821.135.1.09

Redactor: Ioan RĂDUCEA

Coperta: Ionuț BROȘTIANU

Tehnoredactor: Cezar BACIU

Editura JUNIMEA,

Bulevardul Carol I

Parcul Copou, Iași

700 506

C. P. 85, Oficiul Poștal nr. 1, Iași

e-mail: edjunimea@gmail.com

revistascriptor@gmail.com

Telefon redacție: 0232 705 837

© Magda URSACHE

© Editura JUNIMEA, IAȘI – ROMÂNIA

Magda URSACHE

Vremuri de polemică

EDITURA JUNIMEA
2025

Sumar

I. CUM SE RATEAZĂ O POLEMICĂ	7
Întrebare și răspuns	9
Atacuri la persoană	13
Tolerăm intoleranța?.....	19
Scuzați-mi abuzul de memorie!	24
„Păsători” sau nepăsători?	29
Modelele – pietre de temelie.....	34
II. DOAMNE, TU ȘTII?.....	43
„Doamne, Tu măcar ai aflat?”	45
„Cu frica pe spaimă călcând!”	51
O teologie a iubirii	56
Abyssus abissum invocat.....	61
Instanța divină și catastihul ei.....	67
Mărturisire de folos	72
Strigător la Dumnezeu.....	78
III. DREPTUL DE A FI REACȚIONAR.....	85
Ne „distanțăm” de Istorie ?	87
Ne mai doare Istoria?	91
Oameni de apă într-o țară de apă.....	96
Oportunism la cub	102
O „maladie rușinoasă”: românitatea	106
„Strigăt de deșteptare”	112
Satul din colțul ochiului.....	117
Despre toleranța discriminatorie.....	121
Dreptul de a fi reacționar	126

IV. EXERCITII DE NE-UITARE	133
Disciplina istorie sau disciplinarea ei?	135
De-românizări	140
Fragmente din „Hora Dezunirii”	146
„Un pământ numit Aiud”	151
Cămașa lui V. Voiculescu	157
Paul Goma: Un igienist al memoriei	162
N. Breban – românul ideal	168
V. CULTURA VĂZUTĂ DE APROAPE	173
Pe ce (T) existență trăim?	175
Sub foarfece	179
Era grafomanilor	184
Flora și fauna criticii de întâmpinare	189
Critificiuni și critifricțiuni	193
Un scriitor greu de ucis: Nicolae Breban	198
Mărirea și decăderea criticului literar	205
Idei neprimite	209
Clar de Eminescu	215
VI. SUB FOARFECELE CENZURII	221
Cărturari în „colonia de scribi”	223
Petru Caraman într-o cutie de scrisori	227
Tehnocrați în arta suspiciunii	233
Malefica dosariadă	246
Dosariada care ucide	256
Dosariada, o victorie a Securității?	261
Să-i dăm „pe răzătoare”!	267
VII. ROMÂNIA DE TRANZIȚIE	275
Ușor cu limba română pe scări!	277
„Nu poți fi român dacă nu vorbești românește”	281
Dialectul s(c)lav	285
Vorbitori-infractori și buruienile lor lexicale	289

„Vorbiți, scrieți românește, pentru Dumnezeu!”	294
Româna de tranziție	298
Umor en miettes	303
VIII. FILE DE JURNAL PANDEMIC	309
Furia și lacrima	311
Impostori și imposturi	315
Trăim o vară descurajantă	321
Jurnal de bord	327
Monsieur le Président	332
Mască peste tot sau Frica în valuri	336
Character assassination	342
„Bunul canibal ne cântă”	347
Calul troian numit televizor	352
S.F.-ul nostru cel de toate zilele	355
Vremi de science fiction	361

Întrebare și răspuns

Incitat de *Bolile spiritului critic*, Adrian Alui Gheorghe m-a întrebat în cartea-dialog *Supraviețuiri în Post-Moralia*, Editura Eikon, 2018, dacă „mai avem spirit critic? mai avem polemică?”.

I-am răspuns: mai ales bolile memoriei colective m-au împins spre marea, dacă nu oceanul mass-media, cum spuneam într-un *cuvânt prevenitor*, și asta pentru că dețin tehnica naufragiului (13 ani, '76-'89, a durat interdicția de a publica). Am luat-o pe talazuri, contra curenților reci, selectând ce-am scris în presă între 2000 și 2006, volum publicat la Editura Liberta, Ploiești, an 2006. N-am vrut să-mi reproșez lipsa de reacție, să contribui prin tăcere la criza care amenință axiologia identitară, cultura identitară. Am riscat (*si tacuisses...*) să rămân nefilosoafă, dar nu-mi doresc o Românie în vrie (rimă involuntară), nici o Românie ca o pradă.

Fiind „la bază” critic literar, m-am întors la foiletonistică. Între „jocul” ficțional și cel mnemotic am optat pentru ultimul. Artificiile literare complică lucrurile, iar eu voiam să simplific prin foileton, prin pamflet, prin eseu de mici dimensiuni, tot ce era destul de complicat. În presă, tonul e mai grav, mai tranșant, în timp ce proza pune o surdină necesară, ca realitatea să nu bată imaginarul. Așa cum parafraza Dan Anghelescu în alt context, analizând haiku-urile lui Eugen D. Popin: „nu elocvenței, ci realității de acest fel este aceea căreia acum ar trebui să i se sucească gâtul”. Cea care agresează imund cultura, arta.

M-am simțit agresată de noii arbitri ideologici cu cartonașul roșu ori galben în mână și cu fluieru-n gură, gata să defăimeze tot ce s-a scris înainte de ei, nevrând să aibă niciun înainte. O discuție presupune argumente pro și contra, nemaipunând la socoteală acel *procontra* al hâtrului Creangă. Dar corecții politice nu numai că ocultează informațiile care nu le convin, dar și „ficcionalizează”, mizând pe confuzia planurilor. A fost evident de la rău început că nu plac valorile amprentate național. ONG-urile s-au pus în mișcare,

militând „cu zel și activitate”, vorba lui nenea Iancu. (De)formatori de opinie au decretat că democrația trebuie consolidată la sânge (ca odinioară tautologica democrație populară) prin arderea bătrânilor; ca, la fine de septembrie 2016, să citească pe blogul *adevărul.ro* un text de Ionuț Stănescu intitulat *Dispari, școală, și nu te mai întoarce!* Obținuse rezeșor 105 like-uri. În alte cuvinte, se preferă nu Academia Română, ci „academioara” Alinuței, Societatea Academică Română. Nu AR, ci SAR.

„Spiritul primar agresiv”, cum îl numea Marin Preda, într-o „România literară” din octombrie 1968, „tinde să înlocuiască valorile spiritului”. Și prozatorul continua: „Să le înlocuiască cu ce? Cu nimic. Se poate trăi mai bine și mai liniștit fără ele”.

Mă întrebați dacă avem spirit critic. Avem, dar devine *spit* critic și asta blochează dialogul. Asentimentul se preschimbă brusc în resentiment, doar suntem în *democrat-ură*, iar ură am moștenit destulă, din timpul „multiubitelui” și „multiubitei”.

Am pregătit bolduri pentru activiști și pentru securiști, pentru memoriile lor trucate ca să susțină ce bine i-a mers scriitorului în comunism, pentru cenzorii vechi pozând în inocenți, pentru cenzorii noi, pozând în (i)luminați ai gândirii corect-politice (de care nu-i în stare decât o anume elită), pentru istoricii „alternativi”, considerând istoria o poveste (eu prefer istoria scrisă de istorici, nu de „povestași”), pentru scriitorii de carton și editorii de cartoane, pentru canalele TV executând operații pe creier... Mi-a ieșit un insectar? Se poate, dar am lucrat cu materialul clientului.

N-am rămas *hors de combat*, nu tolerez și nu capitulez. Din speranțele și exasperanțele noastre, ale mele și ale lui Petru Ursache, au ieșit toate eseurile atipice din *Pe muchie de hârtie*, din *Să citiți bine!*, din *Comunismul cu rele și rele*, din *Noi vrem Cuvânt! sau alte feluri de cenzură*. Buba și buboiul ni s-au părut, amândurora, pledanții pentru discontinuitate și acuzele de iudeofobia românilor; naziștii „dovediți”, nr. 1, 2 și 3, fiind Eliade, Cioran, Țuțea. Și, deoarece interviul e pentru revista „*Conta*”, să re-amintesc faptul că Leon Volovici susținea că Vasile Conta a furnizat doctrina antisemită și că biserica ortodoxă a răspândit-o. Ca și Bătrânul meu (*corazon* sau *co-raison?*), am convingerea că a-ți conserva-apăra stilul etnic nu-i nici șovin, nici perimat.

Dragă Adrian Alui Gheorghe, intervievata de mine și-a găsit interviuantul. La impresia asta am ajuns pentru că m-ați trimis la *Bolile spiritului critic* și, deschizând la întâmplare volumul, am dat de tableta *Capra lui Adrian*, un titlu împrumutat de la Aurel Dumitrașcu. Și, cum prietenii prietenilor noștri sunt și ai voștri, îl citez: „(...) pe Adrian/ îl vor pune în ramă – pe toți cei buni poporul îi pune/ în ramă. Unii se vor ruga pe ascuns. Dă-ne, Doamne și nouă/ o capră! Grasă și plină cu lapte (...)”. Scriam acolo că unora Dumnezeu le-a dat ce-au cerut; alții au vrut moartea caprei vecinului. Iată de ce jurnalistul pietrean și-a pus pe coperta cărții *România pe înțelesul tuturor* (Editura Conta, 2003), capul între lamele unei foarfece, iar brațele și le-a vârat în mânererele foarfecei-ghilotină. Ați făcut publicistică în cartea asta pentru a exorciza răul. Or, ca să-l exorcizezi, trebuie să ai curaj să nu-l eludezi. Așa v-am răspuns la întrebarea dacă (mai) avem spirit critic. Cu precizarea că dvs. v-ați putea acorda (și ar fi splendid) un interviu în oglindă (în *Oglindezia*, cum îi spune Șerban Foarță). Cum de ce? Pentru libertatea jocului. Uneori, îmi vine să cred că puteți spune *Magda U. c'est moi*, după cum și eu pot spune „*Alui c'est moi!*”, atât de bine ne întâlnim în multe opinii.

Și încheiam tableta din 2003 („Oglinda literară” de iunie) cu urarea „Ciocu' mare, măi ziaristule!”.

Ca să revin „în chestie” (vorba Maiorescului): dacă (mai) avem polemică, vă răspund că, din păcate, se poartă „mătalimbajul” cu sau fără cratimă. Civilizației dialogului i-a apus steaua, dacă opinia contrară duce la dușmănie pe toți vecii, la violențe de limbaj nescuzabile. La miștocăreală și la zeflema gazetarilor noștri sunt imbatabili. Cu argumentația e mai greu. La argumente se răspunde cu sentințe neargumentate. Scria G. Călinescu: „Vino încoace să-ți frâng mijlocul cu un argument, să te dobor în țărână cu o imagine, să tempung cu un spirit, să te sângerez cu o analiză și să te vâd până la coapse cu o definiție. Asta e lupta dreaptă a scriitorului. Nu să fugi după mine cu frigarea și să mă vâd în sperieți cu pistolul!”. După Călinescu (și cât aș vrea să am cerneala lui în călimară), polemica e „chestiune de stil”, iar *stilul*, o știu, e *omul*. Pe scurt, cum e omul, așa-i și polemistul.

Polemica urâtă e „un folos al nefolosului”, îmi spunea Petru Ursache, apud Noica. Și-mi amintea de celebra ironie socratică: „Pe

Hera, frumos vorbești, Hippias!”, „Jur pe câine, Hippias, că ai răspuns tare frumos”. Urmau argumentele.

Cât mi-aș dori să ne întoarcem la dialogul minților diferite, la modelul clasic, din vremi ateniene, pe temă dată! Stoicii și eclecticii dialogau polemic-cordial; sofistii exersau arta dialogului, dusă la perfecțiune de Socrate. Te delimitai, nu-l anihilai pe adversarul de idei, ca D. Țepeneag pe Ștefan Baciu, despre care scrie că „se pricepe Baciu la poezie cum mă pricep eu la oi”; cu adăugirea că „Baciu nu e nebun, ci prost”; dar Țepeneag e față de mulți *en colère* și asta când își folosește prost inteligența. A spus-o mai bine decât mine Nae Ionescu, în *Istoria logicii*: „Dar d-voastră știți cât de comozi suntem noi; când există divergențe de păreri, spunem despre celălalt că e prost și am isprăvit”.

Angela Furtună, în ipostază torențială când vine vorba de „subiecții” săi, Ion Beldeanu, Mircea A. Diaconu, C. Arcu, Doina Cernica, Radu Ulmeanu, nu-mi place. Aduce cu C. V. Tudor, când îi spune lui Constantin Arcu: „un bețiv”; lui M. A. Diaconu, „mitic pitic prost crescut”. Și-i convinsă că deține adevărurile absolute.

În păcatul trufiei a căzut și Andrei Pleșu, uitând de îngerii, iar Ileana Mălăncioiu i-a răspuns admirabil, într-un interviu din 2006: „Am polemizat cu Andrei Pleșu – și nu cu te miri cine – dată fiind marea prețuire pe care i-o acord”.

Detest excesele verbale, limbajul violent. Asta denotă că nu ești stăpân pe scriitură. Polemica de calitate nu înseamnă să-ți bârfești adversarul că-i restanțier la întreținere; să-i pocești numele, deformându-l caricatural; să-i răstorni oala de noapte în cap, când nu scrie destul de favorabil despre tine. Urât mod de a da o replică, atunci când nici n-o poți da elegant!

Injuriile se întetesc în curtea electronică. Când ați reușit proiectul de a așeza în fața Bibliotecii „G. T. Kirileanu” bustul lui Eminescu, s-a găsit un postac iritat să susțină că sculptura seamănă mai mult cu Adrian Alui Gheorghe decât cu Eminescu; și că asta ați vrut: să vă ridicăți, din viață, statuie. Și-i mai simplu să pui pumnul gură lui Liviu Ioan Stoiciu decât să aduci argumente contra afirmațiilor lui. Înainte de a citi ce scrie, respingi ce scrie.

Îmi plac malițioșii subtili. Calamburul lui Iorga, numindu-l pe Eftimiu – Eftiniu. Nu și Arghezi dezlănțuit, spunând despre

N. Davidescu: „acest doi centimetri de om transpus pe doi centimetri de hârtie”. Sau despre Mihail Dragomirescu: „Mya Lake e mojić, vulgar, neglijent”; „miroase, să mă ierți, a pișat”.

Nestimabil e și să deturnez discuția: n-ai dreptate pentru că tac’tu e la Văcărești și mă-ta vinde flori în piață. Sunt argumente *ad personam* sau *ad hominem*, nicidecum *ad rem*. Parcă ar avea vreo importanță că mama lui Camus a fost analfabetă și mama lui George Călinescu – menajeră! N-ai argument, atunci presupui că pe adversar îl strâng chiloții.

Pe mine nu mă supără cel care gândește altfel, ba chiar mă completează; urâsc gândirea unică: diferența e salvatoare. Nu Baudelaire cerea adăugire la Drepturile Omului dreptul de a contrazice, ba chiar acela de a te contrazice? Numai că, în presa noastră, domină conflictele de interese, nu de idei; injuriile, nu confruntarea de opinii; atacul la persoană, nu replica argumentată. De atacuri la persoană neonest m-am „bucurat” și eu. Vă rămân datoare cu povestea lor.

Atacuri la persoană

Adrian Alui Gheorghe m-a întrebat care a fost cel mai neonest atac la persoană pe care l-am înregistrat în ce mă privește și i-am răspuns că al Crețului. Intrat *en colère* pentru că i-am adus aminte (când scriam despre eseul lui Gabriel Mardare, *ELPI*, Editura Junimea, 2016) că și-a folosit pixul pentru a scrie note informative. Petru spunea gunoaielor ăstora „urechile Universității”. Alui Gheorghe vorbea, într-o nuvelă excelentă, pe care o vreau repede tipărită, că turnătorii ar fi trebuit „amendați pentru port ilegal de pix”.

Dar, mai întâi, aș vrea să precizez care mi-a părut atacul cel mai nedrept din toată presa postsocialistă: acuza de „stalinist”, formulată de Mircea Iorgulescu contra lui Gheorghe Grigurcu. „Exerciții de adevăr” cădeau greu la stomac unora.

Ce-a scris Shaul Carmel la adresa mea (antisemită, naționalistă și-alta și-alta, din același set de acuze) sau Boris Marian Mehr („prea pățimașă”, uitând Boris că una dintre regulile nescrise ale dialogului

polemic este: a se evita referințele la temperament) e nimica toată față de epitetul „stalinist” aplicat unuia dintre „scriitorii de respect” (sintagma lui Paul Goma), a căror reală opoziție intră în uitare voită.

Pe adevărați oponenți, inși nesubordonați, imprevizibili, insurgenți, ca Grigurcu, Daniel Turcea, Aurel Dumitrașcu, Luca Pițu, Dorin Tudoran, LIS, Vasile Gogea, Viorel Padina, Bujor Nedelcovici, Sorin Titel, Mihai Ursachi, Radu Ulmeanu, Dan Culcer, Liviu Antonesei, Emil Brumaru, îi tăcem. N-am spațiu cât să-i numesc pe toți și m-am referit doar la scriitori.

Unul dintre paradoxurile postsocialiste e acela că rechizitoriul comunismului l-au făcut tocmai agitpropii moscoviți și odraslele lor, foști panegiriști ai lui Dej-Pauker, dar și ai Cârmaciului.

Anticomunistul strident Brucan a coborât de pe meterezele „Scânteii”, să urce pe meterezele GDS, ca profet moral. Dacă vocabula ar veni de la profitor, atunci, da, a fost profetolog, bun de zăpăcit capetele tinerilor care-l considerau profesor de democrație. Cameleonismul e una dintre cauzele blamării anticomunismului. Și de ce ar fi blamabilă atitudinea anticomunistă? Răspunsul detractorilor: pentru că ar asigura suieș în carieră politică, universitară, jurnalism etc. Dar i-a asigurat ceva celui mai vajnic opozant al sistemului, Paul Goma? Ca să nu mai spun că i-a „asigurat” arest și pușcărizare. Petru Ursache scria, în *Omul din Calidor*: „bătut cu două zile înainte de a ieși din închisoare, a fost trimis apoi în Bărăgan, ca tot Omul (aici, majusculă necesară! nota mea, Magda Ursache), cu domiciliu obligatoriu la Lătești”. Și iată-l ajuns în al 40-lea an de refugiu politic. Aceeași atitudine i-a „asigurat” lui Gh. Grigurcu exilul în Amarul Târg. N-are dreptate să afirme în „Argeș”, an 2017, că „mlaștina bolșevismului n-a secat pe plaiurile mioritice”? Ba bine că nu!

Boala conformismului e boală grea, cu mari costuri, și morale, și estetice. Scrie Adrian Dinu Rachieru și sunt în deplin acord cu el: „Exemplaritatea morală nu înlocuiește valoarea estetică”. Numai că opera nu scuză păcatele morale. Eu tot repet că biografia se creează la fel de greu ca bibliografia și că directivarea ideologică a dăunat în special celor mari. Pimeii sălțați de PCR spre premieri nu intră în discuție, tot prost ar fi scris, dar cei mari, cedând jalnic, au știrbit ce au creat, scrisul le-a fost afectat de compromisuri. Un exemplu din sociologie? Traian Herseni, personalitate depersonalizată de dresajul

ideologic, și-a încheiat tratatul *Sociologia literaturii*, cartea sa din urmă, cu *Literatura în socialism*, citând copios din lucrările Plenarelor și Congreselor, din Rapoartele PCR, ba chiar din *Organizația de partid și literatura de partid* a lui Lenin. Iar volumul și l-a deschis cu un citat din comandantul suprem Ceaușescu. Ideologia comunistă i-a făcut un lucru cumplit lui Herseni: l-a împins să se mânjească.

Dar câte biografii, spre comparație, n-am putea analiza! Mă opresc la Steinhardt: a fost scos din redacția „Revistei Fundațiilor Regale”, ca evreu, dar a semnat, după '44, nu în „Lupta de clasă”, ci în „Viața Românească”.

Așadar, se putea și altfel. Un exemplu din mica mea familie: când directorul editurii Junimea, Andi Andrieș, i-a cerut lui Petru Ursache să pună un motto din Ceaușescu la *T. Maiorescu esteticianul. Studiu hermeneutic*, autorul a replicat: „Dacă îmi spui unde a scris Ceaușescu despre Maiorescu, îl pun”. Și eseul a apărut fără motto-ul cerut. Însă cartea n-a luat Premiul Academiei, nici măcar Premiul Filialei Iași a UR, ceea ce l-a împiedicat pe Petru Ursache să obțină acea indemnizație de merit de care se bucură atâția propagandiști PCR, care devalorizează acum atitudinea anticomunistă. Refuzul dosarului s-a formulat astfel: „Nu a primit premii în socialism.” Dar a scris cărți multe, la cele mai prestigioase edituri: Minerva și Cartea Românească.

Da, cred cu tărie că un proces al comunismului literar (măcar literatura să fie lustrată), cu exigență estetică, dar și etică, trebuie făcut. Cu acribia sa recunoscută, Adrian Dinu Rachieru a deschis un șantier (complex, nu glumă!) pentru a analiza operele „orfelinilor”, iar studiile sale sunt despre cazuri complicate: Călinescu, Labiș, Noica, Ion D. Sîrbu, Marino...

Gary a fost pușcărizat pentru „omisiune de denunț” (a refuzat să-i toarne pe Augustin Doinaș, pe Marcel Petrișor) și, notează ADR, pe cale de consecință, e „un scriitor cu cel mai bogat sertar.” Așa că Preda a putut să-i pună în personajul Petrini și pe Gary Sârbu, și pe Traian Chelariu. A avut de unde alege. Cedarea, chiar dacă în cazul Marino se numește „supraviețuire activă”, nu-i de admirat la fel ca „eroismul spectaculos”: Goma, scrie Petru Ursache, a refuzat sfatul lui Sami Țămbulescu de a scrie „publicabil”, adică autocenzurat. Și-i încă rejectat, încă sub embargo, dar urma alege. Vorba sa: „nu poți scrie

doar cu talent”. În alte cuvinte, a nu face apel la biografie seamănă cu învățătura: nu fă ce face popa, fă ce zice el.

„Scriitorul se apără singur și numai prin operă”, afirmă A. D. Rachieru. Aici îi dau dreptate pe unde lungi, nu și pe unde scurte, câtă vreme trăim o altă dictatură a non-valorii, câtă vreme trăim alte inegalități (de castă azi, de clasă socială ieri). Câtă vreme trișeria piaristică, pe care ADR o numește „critică publicitară”, proliferază, i-i mai greu operei să se apere singură.

Au apărut alte tipuri de cenzură. Dulăii lui Dulea au revenit ca elitocrați corect politici. Parantetic spus, Dulamă ăsta, care l-a eliminat pe Adrian Alui Gheorghe din biblioteca „G. T. Kirileanu”, face parte din familia cenzorului Dulea? Rădăcina numelui pare aceeași. Eu știu motivul demiterii. Nu plac managerii prea verticali, prea performanți, prea de nota 10.

Cenzura etică e necesară atâta timp cât vechii organizatori ai cenzurii își caută alibiuri morale și le tipăresc în jurnale. Dumitru Popescu, care a jucat ca cenzor (îmi asum cacofonia) rolul lui Dumnezeu, re-iese la suprafață să-și înălbească CV-ul. Sorin Toma se consideră „virgin moral” (vezi „Adevărul literar și artistic” din 27 februarie 2001). Ca orice proletcultist, nu are dubiu privind opțiunile: „au fost cele juste”, zice anti-„putrefactul Argezei”, perseverând pervers în ideea că l-a lichidat pe dreptate pe marele poet: aveai autoritate PCR, aveai și dreptate, și drepturi, unul fiind acela de a demola.

Convingerea mea? Dogmatismul e intratabil: și ieri, și azi, dogmaticii, și de ieri, și de azi, sunt intratabili. Ca S. Damian ori ca Ovid S. Crohmălniceanu. Pavel Țugui se prezintă apărător Blaga iar Ileana Vrancea se voia lovinesciană, după ce s-a străduit să demonstreze, în „Lupta de clasă”, că Macedonski e minor față de Neculuță, poetul cizmar.

Dar câți falși disidenți nu ies în agora ca eroi culturalizatori! Cameleonii intră mereu în relația cu Puterea. Ieri, la fel ca azi. Așa că o istorie literară a neputințelor noastre scriitoricești ar fi mai mult decât necesară, de vreme ce erorile și ororile nu conțin, iar instincte ca patima pentru Putere, rapacitatea, ipocrizia s-au păstrat.

Stângiștii intratabili din spațiul non-vestic îl așază în exergă pe Malraux și metafora lui: procomunismul, văzut ca „aventura civică a

secolului”, nu crimă în serie. Iar noi, românii, am așteptat multă vreme ca o comisie să se pronunțe de ce a fost comunismul mașină de ucis. Fără urmări penale. Și-i posibil să se ucidă din nou, dacă tineri goști se lasă amăgiți de utopia rea, a doctrinei egalității. Știu cei născuți în '00, '01, '02, '03 ce înseamnă MSV și DO? Muncă Silnică pe Viață și Domiciliu Obligatoriu? Cam nu. Un real proces al comunismului nu-i tardiv câtă vreme se aplică dubla măsură, unii fiind scuzați, alții înfundați.

Cazul Labiș. A murit la 21 de ani și a fost negat ca oportunist comunist, când – se știe – un număr din „Iașul nou” a fost topit din pricina poemului său. A dat vamă doctrinei, ce-i drept („trăim în miezul unui ev aprins”), dar era *dumirit* la 20 de ani. Și da, are dreptate Tudor Cristea: moartea sa a fost *izbăvitoare*. Așadar, Labiș e blamat și scos din manual, dar activiștii superiori și secreții serviciilor secrete, noo, ei sunt de apreciat și de repus în scaune. Oficialitățile comuniste moarte odihnesc în crematoriul „Cenușa”, la păstrare. Aflu de pe *adevărul.ro* că, la intrare, lângă statuia Durerea, flutură steagul UE. Cealaltă statuie, Nădejdea, a rămas fără steag. Cenușa celor 43 de cadavre furate din morga spitalului județean Timișoara a fost zvârlită la canal, în Popești-Leordeni, dar urna temutului cenzor (între '71 și '73) Iosif Ardeleanu se păstrează lângă Liuba Chișinevschi, mare fană Pauker, soția lui Ioșka Chișinevschi, care reforma cultura română fără să știe românește; tot acolo, Ofelia Manole, care avea ce avea cu „Ieminescu”, adjuncta tov. Leonea Răutu la Secția propagandă. Și câți alții: tov. Dumitru Colin (Colev), care a epurat armata română, Simion Babenco, instruitat KGB pentru a spiona România, în anii '30, ajuns apoi șeful Gospodăriei de partid... În 2008, Academia a cerut demolarea crematoriului poluant. În 2011, l-au declarat monument istoric. Ne permitem *luxul indiferenței*, sintagma lui Dorin Tudoran? Da, ni-l permitem.

„Clar-obscurul polcovnic Turcescu”, așa cum îi spune tot Dorin Tudoran, s-a aburcat în Parlament cu ajutorul epoleților. Și mai falnici, și mai mândri, după desecretizare, se arată informatorii, persoanele de sprijin Secu.

Dar să revin la N. Crețu, mai poluant decât Crematoriul, care, ca și „Cenușa”, n-are niciun filtru. Las la o parte faptul că pe mine mă consideră „o ratată”. Nu-mi pasă. Cred cu tărie că ratarea nu înseamnă